

Forside (<https://stm.dk/>) | Statsministeren (<https://stm.dk/statsministeren/>) |

Taler (<https://stm.dk/statsministeren/taler/>) |

Statsminister Mette Frederiksens tale ved Folketingets åbning den 7. oktober 2025

TALE

Statsminister Mette Frederiksens tale ved Folketingets åbning den 7. oktober 2025

07.10.2025 | **Mette Frederiksen II (2022-)**

Det talte ord gælder.

Deres Majestæter.

Deres Kongelige Højhed.

Folketingets formand.

Færøernes lagmand. Formanden for Naalakkersuisut.

Kære kolleger her i Folketingssalen. Og alle jer, der ser med hjemmefra.

Jeg vil starte min tale med en lille historie fra oldtiden.

Vi skal til byen Capua i det gamle Romerrige.

Det var en by i udvikling. Her dyrkede man spelt, vin, roser og krydderier, man producerede salver og solgte bronzearer.

Men alt var langt fra fredeligt.

I Capua herskede nemlig en stor utilfredshed med bystyret.

De var en flok forbrydere, lød det.

Og der gik ikke længe, før folk skred til handling.

Bystyret blev spærret inde på rådhuset. Man samledes på torvet. Stemningen var uforsonlig; de skulle alle henrettes.

Men så tog en mand ordet.

Han foreslog, at man først valgte et nyt bystyre. Før man henrettede det gamle.

Flere kandidater blev nu bragt på banen.

Men om den første blev råbt, at han havde begået underslæb.

Om den næste blev det sagt, at han var moralsk anløben.

Og sådan fortsatte det med alle de navne, der kom frem.

Efter nogen tid tog den samme mand nu ordet igen.

Han konstaterede, at det ikke havde været muligt at finde et nyt og bedre bystyre. Og foreslog derfor, at man i stedet lukkede de gamle byrådsmedlemmer ud og bad dem om at genoptage deres embede.

* * *

Denne lille historie er fortalt i Hal Kochs bog 'Hvad er demokrati?', som han skrev umiddelbart efter 2. verdenskrig.

Og når jeg frembringer den i dag, er det ikke for at sige, at det er regeringens strategi frem mod næste folketingsvalg.

Men fordi den – her mere end 2.000 år senere – stadig er vedkommende.

Jeg vil i min tale i dag berøre et emne, man som politiker plejer at undgå.

Vi er her for at tjene folket. Ikke for at tale om os selv.

I dag vil jeg gøre en undtagelse.

For der er noget mere dyrebart på spil end vores eget ve og vel.

Og eksemplerne er blevet for mange.

Kære kolleger.

Det er ganske vist ikke jer alle her i salen, der har modtaget et billede af jeres egen gravsten.

Men en af jer har.

Det er ikke jer alle her i salen, der er blevet vækket med jeres familie af politiet midt om natten. Med besked om, at en mand havde sneget sig ind ved jeres bopæl med en kniv og en peberspray.

Men en af jer er.

Det er ikke jer alle her i salen, der er blevet ringet op midt i madlavningen og med telefonen på medhør, så dine børn kunne høre dig blive kaldt skældsord så grimme, at jeg

ikke vil gentage dem her.

Men en af jer er.

Det er ikke jer alle her i salen, der er blevet angrebet med sten og slag på Nørrebro og måtte flygte i sikkerhed i en bank, indtil politiet kom.

Men en af jer er.

Det er ikke jer alle her i salen, der er blevet slået, mens I delte croissanter og valgpjecer ud.

Men en af jer er.

Det er ikke jer alle her i salen, hvis børn har modtaget breve med falske og meget grove anklager om jeres mand og deres far.

Men en af jer har.

Det er ikke jer alle her i salen, der har hemmelig adresse, men som alligevel fandt en intimiderende besked foran hoveddøren lillejuleaften sidste år. Og måtte flygte med mand og børn fra jeres hjem midt i juleforberedelserne.

Men en af jer har.

Det er ikke jer alle her i salen, der har fået en knytnæve i ansigtet, mens I så landskamp.

Men en af jer har.

Og kig jer rundt.

Jeg tror, at næsten alle herinde har oplevet chikane. Eksemplerne er bare et udsnit af det, flere af jer har fortalt, og som man kender til.

Et liv i politik er først og fremmest fyldt med mening. Indflydelse. Muligheden for at skabe et endnu bedre Danmark for folk flest.

Et liv i politik kommer også med omkostninger. Sådan må det være.

Med magt følger ansvar, og vi må alle kunne tåle kritik. Satire. Spot og spe.

Men chikane, vold og dødstrusler er langt over stregen.

Og vi må ikke blive så undseelige, at vi svinger det ansvar, vi sammen har på folkestyrets vegne: At mennesker, som de er flest, har lyst til at tjene vores land.

Det må ikke blive sådan, at det kun er de mest hårdhuede, der er tilbage. Dem, der mener, man skal kunne tåle alt. Og finde sig i hvad som helst.

Kan man rejse den debat? Uden at virke svag?

Kan man rejse den debat? Uden at give ammunition til en ny omgang på de sociale medier, hvor politikere kan lægges for had?

Det er jeg ikke sikker på.

Og jeg kan allerede se overskrifterne for mig.

Nogle af jer vil måske kritisere mig for at indlede med netop det her emne. Har Danmark virkelig ikke større og mere presserende udfordringer?

Og jo, det har vi. Dem kommer jeg tilbage til.

Men vores demokrati er under pres.

Udefra af kræfter, der vil os det ondt.

Og indefra, hvis vi lader gadens parlament tage over.

* * *

Vi har brug for journalister og chefredaktører, der står vagt om den frie debat. Uden at blive mødt af trusler.

Vi har brug for lærere, der underviser. Uden at blive kaldt skældsord.

Vi har brug for fængselsbetjente, der holder styr på de indsatte. Uden at blive overfaldet.

Vi har brug for socialrådgivere, der træffer afgørelser i svære sager. Uden at blive opsøgt på deres bopæl.

Vi har brug for skraldemænd, der henter affald. Uden at blive spyttet på.

Vi har brug for eksperter, der tør lægge deres viden frem. Uden at blive intimideret.

Vi har brug for ansatte på Terma, der kan være med til at passe på Danmark. Uden at blive chikaneret på en tankstation.

Vi har brug for voksne, der vil være dommere i vores børns fodboldkampe. Uden at blive tilsvinet eller truet.

Det er ikke kassedamen i Netto, der er skyld i, at køen er lang.

Det er ikke medarbejderen ved bommen på Storebælt, som er skyld i, at Nets en aften havde nedbrud.

Færgeassistenterne på Molslinjen forsøger egentlig blot at få plads til alle biler.

Parkeringsvagterne passer bare deres arbejde.

Og skolepatruljerne. Ja, nogle af dem er altså kun 11-12 år.

Jeg ved ikke, om det er de sociale medier, der har gjort det.

At man hurtigt lige kan fyre en bemærkning af. Uden tanke for, at der sidder et menneske i den anden ende.

Jeg ved ikke, om afstanden mellem os er blevet for stor.

Uanset årsagen.

Så er det som om, at der er mere vrede – og mere uforsonlighed – i vores samfund.

Og det er, som om grænserne for, hvad vi kan tillade os at sige om – og til – hinanden, er blevet udviskede. Vi vænner os til, at det er sådan, det er.

Derfor ser vi måske ikke det skred, der er sket.

Men måske ville det klæde os at træde et skridt tilbage.

Og måske er det på tide. At det store, brede flertal. Ikke også er et stort, tavst flertal.

Vi har brug for alle stemmer i det offentlige rum. Ikke kun dem, der råber højest.

Og vi vælger selv, hvad det er for et samfund, vi gerne vil have.

Vi kan godt importere en politisk kultur som den, vi ser i USA.

Men vi kan så sandelig også lade være.

For det ekko, det sender. Det skaber et samfund med mistillid.

Og det er faktisk det modsatte, vi har bygget Danmark på.

Tillid.

Samarbejde. Også med dem, der ikke mener det samme som os selv.

Et stærkt fællesskab.

* * *

Og lad det være sagt med det samme.

Jeg bryder mig ikke om medlidenhed.

Jeg er ikke bleg for en hård debat.

Der kan ryge en finke af panden.

Og når valget kommer. Så må vælgerne gøre deres stilling op.

Men der skal også være nogen at stemme på og gerne nogen, der ligner mennesker, som vi er flest. Nogen, der stiller sig frem og er klar til at tage ansvaret på sig.

Til kommunal- og regionsrådsvalget i november er der tusindvis af landsmænd og -kvinder, der gør præcis det.

Det er landmænd og laboranter. Politibetjente og pædagoger. Advokater og ambulancereddere.

Der er dem, der har livet foran sig. Og dem, der har et levet liv bag sig.

Der er dem, der har været her altid. Og dem, der har taget Danmark til sig.

Mennesker i alle afskygninger, med alle baggrunde og med alle holdninger.

Du finder næppe én, som du er enig med om alt.

Men du kan i hvert fald finde én, som du er enig med om det meste.

Og de har alle det tilfælles, at de stiller sig frem og siger: Jeg vil gerne tage et ansvar for vores by, vores kommune, vores region.

Det er der grund til at hylde.

Der er også nogen, der ikke er på stemmesedlen længere.

Nogen vil hellere noget andet, nogen har ydet deres. Respekt for det.

Men der er også dem, der simpelthen ikke kan mere.

Som har fået nok af chikane, overfusninger, skældsord, falske anklager, hærværk eller vold.

Som gik ind i politik for at handle. Ikke for at blive lagt for had.

Og som har set deres familie i øjnene og besluttet sig for, at hvis det er den her måde, det fungerer på. Så bliver det uden mig.

Tænk, at det er kommet dertil, at man i Hjørring nu hyrer vagter til byrådsmøderne. ”Et par voksne mænd til lige at være der i en grå trøje”, som borgmesteren siger.

Og som et af de lokale byrådsmedlemmer siger:

”Vi burde kunne være uenige uden at blive ubehagelige”.

Øhh – ja.

Det burde vi.

Og det burde ikke være sådan, at nogen lader være med at engagere sig i politik, fordi de personlige omkostninger er for høje.

Men det sker.

Det burde ikke være sådan, at man undlader at blande sig i debatter, fordi man ved, man bagefter bliver svinet til.

Men det sker.

Og det burde ikke være sådan, at vi er nødt til at styrke beskyttelsen af folkevalgte eller for den sags skyld politibetjente og ansatte i Kriminalforsorgen.

Men det er vi – og det har vi tænkt os at gøre.

Regeringen vil invitere alle Folketingets partier til en drøftelse af hvordan.

Noget af det, vi vil foreslå.

Det er en særlig beskyttelse af pårørende til folkevalgte eller andre, som udfører offentlig tjeneste eller hverv.

Det er problematisk nok i sig selv at blive truet, fordi man siger sin mening. Men det hører ingen steder hjemme, når truslerne rettes mod ens børn eller familie.

Kære kolleger her i salen.

Man siger, at hvis man vil have en ven i politik, skal man anskaffe sig en hund.

Og jeg ved ikke, om det ligeledes er et tegn på tidens tilstand, at der er flere af jer, der har gjort det. I hvert fald synes der at være kommet flere hunde på Christiansborg.

Men I har også noget andet.

Mange af jer har børn. Mange af jer har en partner eller en ægtefælle. Alle har I en familie.

Tillad mig at sige et par ord direkte til dem.

Et liv i politik var ikke jeres valg.

Måske synes I, det er en god ide. Måske lever I bare med det. Måske glæder I jer til, at det slutter en dag.

Uanset hvad – tak fordi I bakker op.

Og vid. At jeres kæreste eller ægtefælle. Far eller mor. Søn eller datter. Bror eller søster. Vid, at de mennesker, der sidder her i dag. De gør det, fordi de hver og en har valgt at tjene deres land.

Det vil altid have min dybeste respekt.

Det samme vil alle jer kandidater til kommunal- og regionsrådsvalget, der om få uger hænger jeres plakater op i lygtepælene.

Som med ordets magt forsøger at overbevise vælgerne om netop det, I står for.

Tak fordi I stiller jer til rådighed for os alle sammen.

Folkestyret var intet uden jer.

Er det højstemt? Måske.

Men det er først og fremmest praktisk.

Der er en opgave, der skal løses.

Kompromisser, der skal findes.

Et land, der skal ledes.

* * *

Det er samtalens og samarbejdets møjsommelige vej, man må vandre.

Og det er heldigvis den vej, vi følger det meste af tiden her i Danmark.

Hvordan går det så?

Lad mig nævne fem områder:

Danskernes købekraft. Den er for de flestes vedkommende steget.

Ventetiderne på sygehusene. De er faldet.

Klimamålene? Ja, dem ser det ud til, vi når. I hvert fald i Danmark.

Asyltilstrømningen er lav.

Og beskæftigelsen. Den er høj.

Fem resultater, man kan sige meget om. Man kan også sammenfatte det med bare to ord: Politik virker! Eller måske rettere: Samarbejde virker!

Det er ikke noget særkende for Christiansborg.

Det kendetegner hele Danmark.

Den dér helt særlige ukuelighed. Når et lokalsamfund går sammen og trodser modgangen.

Den dér iboende optimisme. Hvor den næste slutrunde i fodbold må blive der, hvor vi genskaber miraklet fra 1992.

Tænk sig, at generationer før os. Har skabt det her fantastiske land. Velsagtens det bedste på jordkloden.

Og tænk sig, at det nu er os. Der får muligheden for at gøre det endnu bedre. I det små og i det store.

Vi er et lille land. Vi taler et sprog, de færreste forstår.

Men vi har vores værdier. Vores danske måde at gøre tingene på. Og vi har hinanden.

Vi ved nok, hvad vi er gjort af.

Og vi ved, hvor vi kommer fra.

Jeg elsker, at Jonas Vingegaard hellere vil hyldes i Skive end spise pandekager på Københavns Rådhus.

Jeg elsker, at vi altid rejser os, hvis noget slår os ud.

Og jeg elsker, at vi altid spørger. Om ikke vi kan gøre det lidt bedre?

For jo – det kan vi.

Så lad mig vende tilbage til de fem ting.

For det første: Købekraften.

Gode overenskomster. Skattelettelser og lønløftet. Regeringens finanslovsforslag.

Det betyder alt sammen, at langt de fleste danskere har – og får – markant flere penge mellem hænderne.

Selv når man tager højde for prisstigningerne. Så vil en lønmodtagerfamilie med børn, der bor i hus, for eksempel have over 30.000 kr. mere til forbrug næste år sammenlignet med sidste år.

Men det ændrer ikke på, at det er blevet dyrt at handle.

Kød. Kaffe. Smør. Det er bare nogle af de ting, der er steget voldsomt i pris.

Noget skyldes udviklingen i de globale råvarepriser. Usikre forsyningskæder.

Høste, der er slået fejl rundt om på kloden.

Men bundlinjen. Den er, at en række helt almindelige varer er blevet så dyre, at det presser mange danskere. Særligt jer, der i forvejen har mindst.

Derfor har vi foreslået at sænke el-afgiften de næste to år. Derfor har vi foreslået at afskaffe en række punktafgifter permanent. Derfor sætter vi et arbejde i gang, der skal gøre det muligt at differentiere momsen.

Vi vil reducere forældrebetalingen på dagpleje, vuggestuer og børnehaver, og vi vil gøre dagens varme måltid til vores ældre billigere.

Vi har hævet ældrechecken. Første januar stiger folkepensionen igen. Den største stigning i 16 år. Så en enlig folkepensionist uden supplerende indkomst næste år vil få udbetalt samlet næsten 14.300 kroner mere om året efter skat end sidste år.

For det andet: Ventetiderne.

Noget af det første, vi gjorde i denne valgperiode. Det var at indføre en akutplan. Senere lønløftet. Nu ser vi gevinsten.

Sygeplejerskerne vender tilbage til hospitalerne.

Og det betyder, at man på mange områder hurtigere bliver udredt og behandlet. Blandt andet hvis du er en af dem, der venter på et nyt knæ eller hofte.

Men det ændrer ikke på. At ventetiderne i børne- og ungdomspsykiatrien stadig er alt for høje. Derfor investerer vi milliarder i en 10-års plan for psykiatrien. Der skal give tidlig hjælp og støtte og flere og bedre behandlingstilbud.

Vi gennemfører en omfattende sundhedsreform. Så der bliver flere læger der, hvor der er flest syge. Og mere hjælp til dig, der lider af en kronisk sygdom. Det er især godt for livet i landdistrikterne.

Og vi forbedrer mulighederne for jer, der har svært ved at stifte familie.

Her kan man virkelig tale om, at politik gør en forskel. Når man møder et skønt forældrepar, der nu har fået et barn, efter at vi udvidede mulighederne for fertilitetsbehandling. Eller har en lillebror eller en lillesøster på vej.

For det tredje: Klimamålene og den grønne omstilling.

Vi har indført en CO2-afgift i industrien, og den er på vej i landbruget. Vi har udbredt nye teknologier. Og vi er godt i gang med at omstille transportsektoren, reducere kvælstofudledningen og omlægge landbrugsjord til natur.

Vi har indgået en ambitiøs, grøn trepartsaftale.

Og fremskrivningen viser, at vi når klimamålene. Både for 2025 og i 2030.

Til gengæld ser det sværere ud med at sikre en grøn og uafhængig energiforsyning.

Udbygningen af havvind er blevet dyrere.

Og vi fik lige præcis nul bud, da vi udbød nye parker sidste år.

Derfor har vi gjort udbudsvilkårene bedre. Nu prøver vi igen. For de vindmøller skal op på havet.

Vi vil indføre Danmarks første lov om natur og biodiversitet. Og vi vil sætte et nyt klimamål for 2035, der holder os til ilden.

For det fjerde: Udlændingepolitikken.

Siden jeg blev statsminister, har vi gennemført mere end 30 stramninger med betydning for udlændinge i Danmark.

En del med det formål, at flere kriminelle udlændinge sendes ud af landet.

Der kommer historisk få asylansøgere til Danmark.

Men det ændrer ikke på, at kriminaliteten og utrygheden stadig er en af vores største udfordringer. Social kontrol, dominanskultur, parallelsamfund, religiøse retssystemer.

Det er så utilgiveligt, at der er mennesker, der kommer udefra og ødelægger vores dejlige land.

Derfor har vi strammet udvisningsreglerne.

Og vi fremlægger i dag et lovprogram med nye stramninger.

Vi vil øge straffene for personfarlig kriminalitet og vanvidskørsel.

Vi vil sætte hårdere ind over for løsladte terrordømte og radikaliserede.

Fætter- og kusine-ægteskaber bliver ulovlige i Danmark, og vi indfører strammere regler for udlændinge uden lovligt ophold i Danmark.

Og så vil vi stoppe den voldsomme trafik af udenlandske studerende, der ikke er kommet for at studere, men nok mere for at arbejde i servicebranchen.

For det femte: Beskæftigelsen.

Vi har afskaffet modregningen for arbejdsindkomst for pensionister, så flere vælger at arbejde i en sen alder. Vi har styrket rammevilkårene for dansk erhvervsliv. Gjort det mere attraktivt at få et fritidsjob, aftalt at hæve fribeløbet for elever på ungdomsuddannelserne og fjernet AM-bidraget for unge under 18 år.

Rekordmange er i arbejde.

Men det ændrer ikke på, at nogen stadig står udenfor.

Trods politiske beslutninger om det modsatte, så er der i dag alt for mange unge under 40 år, der får tilkendt førtidspension. Der er stadig alt for mange unge, der hverken er i uddannelse eller job.

Førtidspension til unge må og skal være en absolut undtagelse.

Reserveret til mennesker med så store funktionsnedsættelser, at de åbenlyst aldrig kan få en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Men mange af dem, der nu førtidspensioneres – i modstrid med de politiske ønsker, vi har her i Folketinget – ja, det er unge med psykiske lidelser.

Her kan en førtidspension simpelthen ikke være svaret.

Det kommer vi til at gøre noget ved.

Ligesom vi er i gang med at forandre folkeskolen. Blandt andet ved at indføre juniormesterlære.

Vi er godt i gang med at gøre uddannelserne mere praktiske og virkelighedsnære.

Og vi kommer til at tage fat om det, jeg mener, er den største udfordring i folkeskolen: At der er alt for meget larm og uro.

* * *

Lad mig sige nogle ord om det.

For det rammer ned i en generel udfordring ved politik.

Vi kan ændre rammer og lovgivning. Vi kan stramme og lempe regler.

Børne- og undervisningsministeren har ændret den såkaldte ordensbekendtgørelse. Så skolerne bedre kan gribe ind over for dårlig opførsel.

Jeg tror ikke, vi har gjort nok. Jeg tror, der er behov for mere.

Men vi kommer ikke udenom, at der også er brug for en kulturkamp.

Den kan vi ikke lovgive om fra Christiansborg. Men vi kan være tydelige i vores værdier.

Og vi kan med rette have den forventning, at skolelederne også er det. Så den enkelte lærer ikke står alene med problemerne.

Ligesom vi med rette kan have den forventning, at forældrene tager et stort ansvar.

Når et barn eller et ungt menneske ikke opfører sig ordentligt.

Så skal vi som voksne selvfølgelig prøve at forstå, hvad der ligger bag. Der skal være ressourcer til at yde den nødvendige hjælp og støtte. Særligt når børnene er helt små.

Men vi tager fejl, hvis vi tror, at det alene er et spørgsmål om penge. For sandheden er, at vi samlet set aldrig har brugt flere penge på folkeskolen, end vi gør nu.

Og vi må ikke blive så forstående. At en 14-årig dreng, der har slået en klassekammerat ned. Kan møde op i skolen dagen efter og sætte sig i det samme klasseværelse som sit offer.

Det er et svigt af offeret. Det er et svigt af alle dem, der godt kan opføre sig ordentligt. Men det er i virkeligheden også et svigt af dem, der ikke kan.

Hvis man oplever, at forkerte handlinger ikke har nogen konsekvens.

Hvis vi bilder hinanden ind, at det altid er andres skyld.

Hvis vi ikke formår at sætte en grænse. Så bliver adfærden grænseløs.

Og tingene hænger jo sammen.

Hvis man som 15-årig forlader folkeskolen. Med den oplevelse, at man har kunnet kalde sine lærere for de værste skældsord i vores sprog, uden at der skete noget.

Så er det ikke svært at forstå, at der også kan være problemer med uro i gymnasierne.

Og mon ikke, man så også kan finde på at spytte efter en skraldemand? Eller det, der er endnu værre.

Disciplin er nærmest blevet et skældsord i dagens Danmark. Sådan bør det ikke være.

Disciplin kan være undertrykkende, hvis det bruges forkert.

Men hvis den bruges rigtigt, kan den være retningsgivende og give plads til ro og fordybelse.

Vi kan sikkert have en lang pædagogisk diskussion om, hvad der er det bedste for de børn, der skaber uro. I den offentlige debat fylder hensynet til dem ofte mere end hensynet til alle dem, det går udover.

Men når hver tredje lærer fortæller, at de er blevet udsat for vold. Når seks ud af ti lærere fortæller, at volden mellem elever er taget til de seneste fem år. Og når mere end hver tiende oplever voldelige episoder dagligt.

Så er det gået alt, alt for vidt.

Der kommer et tidspunkt, hvor man er nødt til at vælge side. Mellem fællesskabet og hensynet til de få, der ødelægger det.

Vi kan skabe rammerne fra Christiansborg og i kommunerne.

Som vi for eksempel gjorde i sidste uge med aftalen om at gøre alle folkeskoler mobilfri. Tak til partierne bag.

Men vi er som samfund nødt til også at tage debatten om god og dårlig opdragelse. En debat, som blandt andet Trivselskommissionen har startet.

Og vi er nødt til at stå fast på. At i klasseværelset og i undervisningen. Der er det altså underviseren, der bestemmer.

En skole uden autoriteter bliver til et samfund uden autoriteter. Et samfund uden autoriteter. Det er ikke et samfund.

Og måske er tiden også til en anden og svær erkendelse.

94 procent af danske børn i 7. klasse har ifølge Børns Vilkår haft en profil på et socialt medie, inden de blev 13 år.

Vi har sagt ja til mobiltelefonerne i vores børns liv i bedste mening. Så de kan ringe hjem og kommunikere med deres venner.

Men virkeligheden er, at vi har sluppet et monster fri.

Aldrig før har så mange børn og unge lidt af angst og depression. Mange har svært ved at læse og koncentrere sig.

På skærmen ser de ting, de ikke skal se. Og hele 60 procent af de 11-19-årige drenge ses i fritiden ikke med en eneste ven fysisk i løbet af en uge.

60 procent.

Tror I, det tal ville være så så højt, hvis ikke det var for smartphonen?

Mobiltelefonerne og de sociale medier stjæler vores børns barndom.

Regeringen vil derfor foreslå, at vi forbyder flere sociale medier til børn og unge under 15 år. Med mulighed for, at forældre kan give lov fra børnene er 13 år.

Jeg håber, at I her i salen vil være med at stramme loven, så vi passer bedre på vores børn her i Danmark.

Mere ro i folkeskolen. Færre unge på førtidspension. Nye stramninger af udlændingepolitikken. Ambitiøse klimamål. Et endnu stærkere sundhedsvæsen. Håndtering af de stigende fødevarepriser.

Der er nok at tage fat på.

Og det gælder i hele Danmark.

Nogen bor i byen, andre i provinsen eller på landet.

Men lige nu trækker udviklingen Danmark skævt.

I de store byer er det for mange svært at finde en bolig, der er til at betale, eller som man kan eje selv. Derfor er der behov for et større udbud. Af almene boliger og af ejerboliger.

I andre dele af Danmark er der boliger og plads nok. Men her kan det til gengæld være svært at få et lån af banken.

Og selvfølgelig skal man kunne leje sit sommerhus eller sin lejlighed ud.

Men det skal jo ikke være sådan, at man alt for nemt kan omgå de regler, der blandt andet skal sikre, at København ikke udvikler sig til et nyt Venedig, hvor turister har fortrængt den lokale befolkning.

Alt det vil regeringen fremlægge forslag til at ændre.

Og vi vil i det hele taget – her i det sidste hele folketingsår inden et valg – have et større fokus på, at vi også politisk følger vores beslutninger til dørs.

Tag de penge, vi sætter af til velfærden. Historisk store løft af velfærden i kommuner og regioner.

Det skal jo omsætte sig i noget, borgerne kan mærke. Så flere voksne i vuggestuer og børnehaver viser sig i virkeligheden og ikke kun i regnearket.

Eller tag ældrereformen. Vores seniorer og vores gamle. Det er jer, der har bygget Danmark.

Vi vil erstatte nidkær kontrol og utallige skemaer med nærvær og selvbestemmelse.

Du skal i langt højere grad kende de mennesker, der kommer i dit hjem – med en fast gruppe af medarbejdere, som du har mødt før, og som du har tillid til.

Fordi du aldrig bliver for gammel til at have det godt.

Men reformen er jo først en succes den dag, den kan mærkes hjemme hos de ældre. Den opgave. Den slipper vi ikke.

* * *

Og her sidder vi så. Den første tirsdag i oktober.

Folketinget åbner. Dannebrog er hejst. Blomster pryder Christiansborgs gange.

Demokratiets festdag, kalder vi det.

Men vi gør det i skyggen af en nagende tvivl.

For selvom det meste går godt i Danmark.

Er der så egentlig så meget at fejre på demokratiets vegne, når vi kigger os rundt i verden?

Jeg tror, at mange slås med at få greb om den udvikling, vi befinder os i. Og som på mange måder kun lige er startet.

Og jeg tror, der er noget dybt menneskeligt i.

At når verden omkring os synes mere usikker, mere uforudsigelig og mere uoverskuelig.

Så koncentrerer vi os mere om det nære.

Måske kysser vi vores børn en ekstra gang.

Måske lever vi livet lidt mere fuldt ud.

Vi leder efter lyspunkterne i mørket. Og det skal vi!

Men nogle gange har vi nok en tendens til. At overvurdere det, der kan tolkes positivt.

I stedet for at erkende, at det var glimt fra en verden, vi kendte engang.

Forstår vi til fulde, hvad polariseringen og hadet fører med sig?

Forstår vi til fulde, hvad der sker, når den internationale regelbaserede verdensorden langsomt – men sikkert – brydes ned?

Og forstår vi til fulde, hvor stor en trussel misinformation og tech-giganter er for vores fælles offentlighed?

Det tror jeg ikke.

Men jeg er til gengæld overbevist om. At hvis vi bilder hinanden ind, at det går over lige om lidt. Så tager vi grueligt fejl.

Og ja – det er en bitter erkendelse.

Og jeg ved godt. At når jeg siger, som jeg gør. Så vil jeg blive kritiseret for at være alt for dramatisk.

Det er ikke mit ærinde.

Verdens gang må ikke at gøre os modløse.

Tværtimod. Den skal gøre os modstandsdygtige.

Men forudsætningen er, at vi forstår, hvad der er på spil. At vi deler den ærlige og nøgterne analyse med hinanden, også selvom den er ilde hørt.

Så længe jeg er jeres statsminister. Så kommer jeg til at gøre det.

Jeg tror fuldt og fast på.

At hvis vi holder fast i vores værdier. Også når de er under pres.

Hvis vi står op for selv og det, vi tror på. Også når det blæser.

Og hvis vi handler. Selvom man vil forsøge at intimidere os til at lade være.

Så er vi selv med til at forme den fremtid, vi går i møde.

Dén drivkraft.

Viljen til at tage skæbnen i egne hænder.

Den kendetegner ikke kun os danskere.

Den kendetegner i høj grad også jer færinger og grønlændere.

Jeg ved, at I nogle gange har oplevelsen af at skulle springe fra tue til tue. For at skabe den fremtid, I ønsker. For jeres folk og for jeres land.

Jeg håber også, I ser. At vi ønsker det anderledes.

Vi vil gerne fællesskabet mellem vores tre lande – også i fremtiden. Og det starter og slutter med, om man grundlæggende forstår. At ethvert folk har ret til at definere sin egen fremtid.

Derfor prøver vi at gå nye veje.

Det har længe været et ønske fra Færøerne, at I – i højere grad end i dag – kan tale jeres egen sag over for udlandet.

Og som et land, der lever af fiskeri. Af at handle med andre.

Så forstår jeg godt, I gerne vil have jeres egen stemme i Verdenshandelsorganisationen.

Derfor nedsatte vi sammen et nævn med blandt andet tre højesteretsdommere – og bad dem om at undersøge, om der er en juridisk vej, der gør det muligt.

Den vej har de nu anvist.

Det er jeg glad for.

Men det er ikke nok at gå nye veje.

Der er også kapitler fra fortiden, vi er nødt til at konfrontere.

Det gælder især i forholdet til Grønland.

I årevis blev grønlandske kvinder og piger udsat for systematisk forskelsbehandling.

Piger helt ned til 12 år fik ufrivilligt sat en spiral op. De blev frataget retten til at bestemme over deres egen krop.

Vi kan ikke gøre det om. Vi kan ikke give grønlandske kvinder de børn, de aldrig fik. Vi kan ikke omgøre det svigt.

Men vi kan tage ansvaret på os.

Og det gjorde vi i forrige uge. Da jeg sammen med formanden for Naalakkersuisut gav en uforbeholden undskyldning. Og anmeldte, at Danmark vil etablere en Forsoningsfond, der kan give individuelle godtgørelser.

Vi konfronterede fortiden.

Og vi står op for fremtiden.

Hvad det indebærer, det oplevede vi for fuld kraft i starten af året.

Lige nu virker det langt væk. Der er måske en stemning af, at vi kan ånde lettet op.

Det er min overbevisning, at det kan vi ikke.

Og jeg skal hilse og sige, at sådan har de det ikke i Grønland.

Forestil jer, hvordan det er at bo en af de små bygder oppe langs kysterne. Et lille samfund. Langt væk fra alting.

Når verdens stærkeste supermagt har talt om én som noget, man kan købe. Som noget, man kan eje. Som noget, man er nødt til at have.

Det skaber en utryghed, som ikke bare lige forsvinder.

Vi ønsker at tætnе båndene endnu mere mellem Danmark og Grønland.

For kort tid siden blev vi enige om en rammeaftale, som sikrer yderligere investeringer i Grønland. Infrastruktur, forsvar. Sundhed og erhvervsudvikling.

Og uanset hvad der sker. Så bakker vi Grønland op i, at de selv bestemmer deres fremtid.

Og vi lader os ikke true eller skræmme til noget, der åbenlyst er forkert.

* * *

I dag er det to år siden, at bevæbnede Hamas-terrorister tidligt om morgenen krydsede den israelske grænse.

Myrdede uskyldige familier. Nedslagtede festende unge på en musikfestival med koldt blod. Tog flere end 250 gidsler.

Og det er to år siden, at Netanyahu indledte sin krig i Gaza.

Det, der til at begynde med var et legitimt israelsk selvforsvar. Handler nu også om at forhindre, at en palæstinensisk stat nogensinde kan blive en realitet.

Man accelererer ulovlige bosættelser. Man forhindrer nødhjælp i at komme frem. Man lader børn sulte – og dø. Og man har indtil nu været helt ligeglade med verdenssamfundets protester.

Men palæstinenserne har – ligesom Israel – krav på deres eget land. De har ret til liv, frihed og personlig sikkerhed.

Og de har krav på et samfund uden terrorister.

Danmark er parat til at anerkende en palæstinensisk stat, når Hamas har frigivet gidslerne, nedlagt våbnene og ikke længere spiller en rolle i Gaza.

Når det palæstinensiske selvstyre gennemfører demokratiske reformer, og vi har vished for, at en fremtidig palæstinensisk stat vil være demilitariseret.

Vi støtter de aktuelle fredsbestræbelser. Og håber, det lykkes.

Men hvis Israel fortsat ikke lytter til andre end dem selv.

Så vil vi afsøge alle veje for at lægge det maksimale internationale pres for, at mere nødhjælp kommer frem. Det bruger vi vores EU-formandskab til.

For Israel. Kan det virkelig passe, at alle andre tager fejl? At kun I har ret?

Det verdenssamfund, I ikke har lyttet til.

Det var det selvsamme verdenssamfund, der gav jer jeres eksistens.

I Danmark viger vi ikke fra vores opbakning til Israel som stat. Og israelernes ret til et liv i frihed og med personlig sikkerhed.

Danmark var med til at stifte De Forenede Nationer.

Og Danmark stemte for, da FN som noget af det første – i 1947 – vedtog en plan for oprettelsen af en arabisk og en jødisk stat.

Med det ønske. At alle folkeslag kan leve i fred.

I deres egen stat. Og i resten af verden.

Her svigter et stigende antal både danskere og udlændinge i Danmark.

På sociale medier er antallet af antisemitiske kommentarer eksploderet.

Mennesker med jødisk baggrund får hemmelige adresser, fjerner deres navn fra postkassen og lader være med at blande sig i den offentlige debat.

Jødiske børn i Danmark er de eneste børn herhjemme, der går i skole under politibeskyttelse.

For nylig blev en fodboldkamp for en jødisk klub med drenge under 12 år aflyst i Brønshøj.

Jeg vil gerne rette en appel til alle:

Vi må ikke lade de hjerteskerende uretfærdigheder, der sker i Mellemøsten, splitte vores eget samfund.

Det jødehad, der i en periode var stærkere end selve vores europæiske civilisation, og som nu efter alt at dømme igen er at finde både på den yderste venstre- og højrefløj og i dele af indvandrer miljøet.

Ja, det må alle vi andre besindige mennesker tage skarp afstand fra.

For alt det her. Det er ikke alene en trussel mod vores jødiske medborgere. Det er en trussel mod os alle.

Det jødiske samfund har eksisteret i Danmark i flere hundrede år. I beriger os. Aldrig det modsatte. Vi vil passe på jer. Og bekæmpe dem, der vil jer det ondt.

* * *

Danmark og Europa befinder sig i den sværeste og farligste situation siden afslutningen på 2. verdenskrig.

Man plejede at sige om os danskere, at hvis vi har en kniv i den ene hånd. Så har vi en gaffel i den anden.

Nu er vi ved at genfinde ordene fra Holger Drachmann.

”Med sværdet i hånd skal hver udenvælts fjende beredte os kende.”

Det er ikke længere kun en midsommervise fra en svunden tid. Det er ikke længere noget, vi kun synger til Skt. Hans.

Ufredens ånd blæser igen over Europa.

I Ukraine er det en krig på slagmarken.

På resten af kontinentet en hybridkrig.

Med misinformation den ene dag. Krænkelser af luftrummet den næste.

Herhjemme blev vi ramt af det hidtil mest alvorlige anslag mod vores infrastruktur.

Forløbet har samlet set vist, at vi skal blive bedre. Til at opdage, forfølge og nedtage droner. Vi kommer til at tage ved lære af det, vi har været igennem.

Og vi kommer til at lære af nogle af de bedste. Myndighederne vil intensivere samarbejdet med Ukraine, som er specialisterne – de mest erfarne i Europa – når det handler om at bekæmpe droner.

Også her bliver der behov for flere investeringer.

Men lad os ikke lyve for danskerne. Om vi så havde alverdens kapaciteter, ville vi ikke kunne holde alle droner ude eller undgå ethvert forsøg på sabotage.

Derfor også en tak til vores allierede, der hurtigt og beslutsomt hjalp Danmark i sidste uge med soldater, personel og kapaciteter til indsatsen mod droner.

Det er vores egentlige styrke. At vi er en del af stærke alliancer. I EU og i NATO. Hvor vi arbejder sammen. Opruster sammen. Ultimativt forsvare os sammen.

Rusland har startet en hybridkrig. Den kan blive lang. Og grim. Og svær.

Det kommer til at kræve et endnu tættere samarbejde på tværs af kontinentet.

Og det kommer til at kræve meget af os alle sammen herhjemme.

Det er en kamp om vores mentalitet.

Og sandheden er som regel det første offer.

Rusland vil sige, at vi truer dem. Selvom det forholder sig lige omvendt.

De vil sige, at det er os, der ønsker konfrontationen. Selvom det forholder sig lige omvendt.

Og om det er køb af langtrækkende præcisionsvåben, en ammunitionsfabrik i Nordjylland, vores støtte til Ukraine eller droneproduktion i Sønderjylland.

Så vil Rusland forsøge at gøre os bange og usikre.

De vil, at vi skal tvivle.

Og de vil forsøge at splitte os og skræmme os fra at gøre det nødvendige.

Det er nu, vi skal holde fast.

Rusland skal vide. At vi aldrig nogensinde vil finde os i. At et land, der omstiller deres eget samfund til en krigsøkonomi, som selv har oprustet, og som på den mest brutale vis har angrebet et europæisk land.

At de nu skal fortælle os, hvad vi må og ikke må for at forsvare os selv.

Vi vil fred her til lands.

Og den kan vindes, hvor hjerterne aldrig bliver tvivlende kolde.

Et land og et kontinent, der ikke vil forsvare sig selv, dør langsomt.

Og Rusland skal vide. At hvis de angriber en af os. Så angriber de os alle.

Der tales meget om de sikkerhedsgarantier, vi andre skal stille til Ukraine. Sandheden er, at det forholder sig stik modsat.

Lige nu er Ukraines modstandskamp Europas sikkerhedsgaranti.

Vi må lægge til grund, at Rusland forbereder sig på at kunne udvide krigen til andre dele af Europa.

Derfor opruster vi.

Herhjemme og i næsten hele Europa.

Vi har øget samarbejdet i de nordiske lande og med landene omkring Østersøen.

Og vi bruger vores formandskab på at skabe et stærkere Europa. Et stærkere EU. Ikke mindst, når det gælder forsvarsindustrien og vores konkurrenceevne.

Et Europa, der har styr på sine grænser, og som udfordrer nogle af de konventioner, der ikke længere passer på almindelige mennesker. Men snarere gerningsmændene.

Oprustning kræver en robustgørelse af Europa.

År for år har regeringen brugt flere penge på forsvaret af Kongeriget end tidligere. Det bliver vi ved med.

Vi er gået fra at skære ned på forsvaret til at være i front. Det klæder os. Dannebrog vajer smukkere, når nationen ikke bøjer nakken.

Oprustningen kommer først. Og sidst. Sådan vil det være i lang tid fremover.

Regeringen vil afsætte mindst 5 procent af vores samlede velstand på forsvar, sikkerhed og beredskab. Heraf 3,5 procent alene på forsvar senest i 2030.

Det vil uundgåeligt fortrænge andre prioriteter. Selvom råderummet er stort.

Nogle vil sige, at det, der er tilbage, bare skal gives i skattelettelser. Andre, at det skal bruges på velfærd. Eller den grønne omstilling.

Jeg tror, vi også her skal finde en balance.

Og tilrettelægge økonomien på en måde, hvor vi også kan håndtere stigende udgifter på andre områder. Hvad end det er klimatilpasning, borgernes forventninger til velfærden eller de skatteindtægter fra afgifter på fossil energi, som udfases i takt med, at vi omstiller samfundet.

Tingene hænger sammen.

Når vi bruger så mange penge på forsvar. Så er det, fordi det, vi forsvarer, også er et stærkt velfærdssamfund. Det kræver, at vi prioriterer det. Og det kræver også, at vi hele tiden vækster og styrker vores økonomi. På en bæredygtig måde.

Man kan ikke pille ét element ud af den ligning, uden at helheden krakelerer. Og hvis det sker. Så er der til sidst for lidt tilbage at forsvare.

Derfor vil regeringen i begyndelsen af det nye år præsentere en samlet økonomisk plan. Der først og fremmest sikrer den nødvendige finansiering af vores forsvar, sikkerhed og beredskab. Men som også leverer på velfærden, Danmarks konkurrenceevne og den grønne omstilling.

* * *

Vi elsker vort land.

Men ved midsommer mest.

Og netop i sommer skete der noget helt fantastisk i Nordjylland.

I Hals Mose. Lidt øst for Aalborg. Dukkede et lille stykke Danmarkshistorie op.

Bølleblåfuglen.

En vidunderlig smuk sommerfugl. Ikke mere end 2-3 centimeter stor. Dyb blåviolet på oversiden. Og med orange halvmåner på undersiden.

I 30 år var den forsvundet derfra.

Dens naturlige habitat. Mosen. Var gennem årene blevet opdyrket, drænet, gødsket og sprøjtet. Til der til sidst ikke var noget at leve af.

Men nu. Efter tre årtiers fravær. Og fem års intensivt arbejde med at gøre Hals Mose til den sumpbirkeskov, den fortjener at være.

Hvor vandet er kommet tilbage. Hvor der er blevet pløjet så dybt, at de vilde blomster igen kan gro.

Hvor dyr og planter har fået fred fra mejetærskere og plantegifte.

Og hvor de naturlige ynglesteder til sommerfuglene er blevet genskabt.

Så er bølleblåfuglen tilbage.

Og på en god dag kan du opleve to af vores største fugle – havørnen og kongeørnen – jage i mosen.

Se tranen lede efter føde med sine unger.

Længere mod øst. I Jægerspris i Hornsherred. Står Konge-egen.

Det er formentlig Danmarks ældste træ. Man regner med, det er mere end 1.500 år gammelt.

Det blev sået, da der var jernalder i Danmark. Og det kan nok kongerækken bedre end de fleste. For det har oplevet dem alle.

Nu rusker tiden igen i dets grene.

Jeg tror, vi nogle gange har det med at glemme. At naturen var her længe før os.

Det var demokratiet ikke.

Og som Hal Koch skrev det:

”Det er ikke en sejr, som er vundet, men en kamp, som stadig går på. Det er ikke et én gang opnået resultat, men en opgave, som stadig skal løses på ny.”

Og med de ord vil jeg bede jer om at rejse jer op.

DANMARK LEVE. Hurra! Hurra! Hurra!